

Bratislavská rezolúcia ministrov

Adaptácia celoeurópskych lesov na zmenu klímy

My, zástupcovia signatárskych strán FOREST EUROPE, na Ôsmej konferencii ministrov o ochrane lesov v Európe, uskutočnenej v Bratislave v termíne 14. a 15. apríla 2021,

1. PRIPOMÍNAJÚC a STAVAJÚC na rezolúciách, deklaráciách a rozhodnutiach FOREST EUROPE, osobitne štrasburskej rezolúcii 4, helsinskej rezolúcii 4, viedenskej rezolúcii 5 a madridskej rezolúcii 2.
2. PRIPOMÍNAJÚC, že impulzom pre prvú konferenciu ministrov (Štrasburg, 1990) bola potreba riešenia konkrétnych výziev ochrany lesov, akou bol boj proti negatívnym vplyvom znečisteného ovzdušia, a KONŠTATUJÚC, že naše lesy v súčasnosti čelia obdobne závažným hrozbám.
3. POTVRDZUJÚC, že zmena klímy a strata biodiverzity predstavujú naliehavé otázky súčasnosti, ktorých dopady sú globálne, čo do rozsahu, a bezprecedentné, čo do intenzity, a POTVRDZUJÚC, že z tohto dôvodu by mal FOREST EUROPE znovu posilniť svoju angažovanosť v týchto oblastiach.
4. PRIPOMÍNAJÚC závery osobitnej správy Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o pôde v kontexte zmeny klímy, správy IPBES z globálneho hodnotenia biodiverzity a ekosystémových služieb, hodnotiacej správy IPBES o degradácii pôdy a obnove degradovanej pôdy a správy Európskej agentúry pre životné prostredie (EEA) o zmene klímy, dopadoch a zraniteľnosti v Európe z roku 2016.
5. UZNÁVAJÚC naliehavú potrebu opatrení na zachovanie a zlepšenie zdravotného stavu lesov a širokospektrálnej úlohy, ktorú plnia, aj pre budúce generácie, s cieľom realizácie cieľov Dohovoru o biologickej diverzite, Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a Parížskej dohody.
6. ZNEPOKOJENÍ negatívnymi dopadmi víchríc, požiarov, sucha, škodlivých organizmov a ochorení na európske lesy, ako aj tým, že intenzita týchto dopadov narastá z dôvodu zmeny klímy, ovplyvňujúc pritom schopnosť lesov plniť ich rôznorodé funkcie.
7. ZDÔRAŽŇUJÚC, že adaptácia lesov na negatívne vplyvy zmeny klímy je potrebná, keďže lesy majú plniť svoju zásadnú úlohu pri zmierňovaní zmeny klímy, ako aj pri predchádzaní škodám na lesoch, posilňovaní reziliencie lesov a zachovaní plnenia množstva funkcií lesov.
8. UZNÁVAJÚC, že zastavenie straty a degradácie lesných ekosystémov a podpora obnovy degradovaných lesných ekosystémov sú zásadné pre dosiahnutie cieľov Parížskej dohody a v tomto kontexte PRIPOMÍNAJÚC Dekádu obnovy degradovaných ekosystémov OSN.
9. ZDÔRAŽŇUJÚC, že trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch zachováva biodiverzitu a zlepšuje produktivitu, regeneračnú kapacitu, vitalitu a rezilienciu lesov.
10. PRIPOMÍNAJÚC potenciál lesov zmierňovať zmenu klímy v dlhodobom kontexte, vrátane prostredníctvom trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, zalesňovania nelesných pôd, obnovy degradovaných lesov, trvalo udržateľného využívania a ochrany lesných

genetických zdrojov a trvalo udržateľného využívania lesnej biomasy v rámci rozvoja biohospodárstva, znižovania využívania produktov založených na fosílnych palivách a materiáloch, ktorých produkcia je spojená s vysokými úrovňami emisií skleníkových plynov.

11. ZDÔRAŽŇUJÚC, že ďalšie pretváranie obnoviteľných zdrojov, pochádzajúcich z lesa, do inovatívnych bio-produktov a výrobkov z dreva s dlhou životnosťou, ako aj nedrevných produktov a iných ekosystémových služieb, ktoré zdravé a trvalo udržateľne obhospodarované lesy poskytujú, môže významnou mierou prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju a zmierneniu zmeny klímy.
12. UZNÁVAJÚC, že opatrenia prijaté s cieľom adresovania zmeny klímy sú najúčinnnejšie ak vychádzajú z dostupných vedeckých poznatkov najvyššej kvality a dôkazov, založených na faktoch vychádzajúcich zo skúseností z obhospodarovania lesov, pričom tieto poznatky a dôkazy sú priebežne prehodnocované vo svetle nových zistení.
13. ZDÔRAŽŇUJÚC, že lesy sú biologicky najrozmanitejšie suchozemské systémy a je preto životne dôležité v nich hospodáriť trvalo udržateľným spôsobom s cieľom zachovania a obnovy ich biodiverzity a ekosystémových služieb, ktoré poskytujú.
14. BERÚC NA VEDOMIE odporúčania skupiny expertov FOREST EUROPE pre adaptáciu lesov na zmenu klímy a VÍTAJÚC aktuálne prebiehajúce pracovné aktivity v oblasti ochrany lesov a manažmentu rizík, ktoré sú realizované medzinárodnými organizáciami a procesmi, a UZNÁVAJÚC potrebu ďalšej spolupráce s týmito aktérmi.

Ako zástupcovia signatárskych strán FOREST EUROPE sa zaväzujeme:

I. Posilniť naše úsilie na národnej úrovni s cieľom:

15. Ďalšieho zintenzívnenia aktivít na miestnej, národnej a regionálnej úrovni v oblasti adaptácie lesov a implementácie výsledkov nadobudnutých v tejto oblasti do politík a praxe hospodárenia v lesoch so zámerom predchádzania a zmiernenia nepriaznivých dopadov, spôsobených meniacimi sa podmienkami; to všetko s cieľom zabezpečenia všetkých funkcií lesov a zároveň zvýšenia reziliencie lesov voči prírodným faktorom a zabezpečenia ochrany lesov voči hrozbám.
16. Ďalšieho zvyšovania povedomia verejnosti o životne dôležitej úlohe trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch pri ochrane lesov a posilňovaní ich vitality a ďalšieho zvyšovania úsilia v oblasti dialógu so spoločnosťou a vlastníckmi lesov.
17. Posilnenia implementácie politík, nástrojov a opatrení na národnej úrovni na ochranu, zachovanie a vhodné využitie lesných genetických zdrojov s cieľom prispieť k adaptácii lesov na meniace sa klimatické podmienky a podmienky stanovišť.
18. Podpory výskumu v oblastiach ochrany genetickej diverzity, adaptácie lesov a hospodárenia v nich na zmenu klímy vrátane testovania a výberu druhov drevín a proveniencií vhodných z hľadiska budúcich podmienok v súlade s medzinárodnými odporúčaniami pre invázne druhy, ako aj v oblasti poškodenia lesov.
19. Posilnenia aktivít v oblasti obnovy degradovanej lesnej krajiny, obnovy degradovaných lesov a, ak je to relevantné, zalesňovania nelesných pôd.
20. Posilnenia aktivít v oblasti rozvoja a implementácie prístupov hodnotenia rizika vzniku poškodenia lesov v celkovom kontexte národných lesníckych programov a stratégií, konkrétne tých poškodení, ktoré môžu byť spôsobené biotickými a abiotickými

škodlivými činiteľmi, ako sú škodlivé organizmy a lesné požiare, s cieľom zlepšenia prevencie a pripravenosti na tieto poškodenia lesov a ich zvládania za predpokladu ich výskytu.

21. Investovania do vzdelávania a výcviku zručného lesníckeho personálu a vlastníkov lesov s cieľom podpory a etablovania vhodných adaptačných postojov a opatrení do praktických postupov trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch.
22. Akcelerácie našich aktivít s cieľom zabezpečiť, že globálny príspevok lesov a produktov z lesa k zmierňovaniu zmeny klímy je zachovaný a posilnený do roku 2050, na účely dosiahnutia cieľov Parížskej dohody.

II. Zlepšiť medzinárodnú spoluprácu v celoeurópskom regióne s cieľom:

23. Zdieľania príkladov najlepšej praxe a získaných skúseností, *okrem iného*, v oblasti trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch s cieľom dosiahnutia väčšej odolnosti lesov na zmenu klímy.
24. Pokračovania vo výmene skúseností získaných v oblasti obnovy degradovaných lesov.
25. Ďalšej podpory interakcie medzi výskumom, inováciami, politickou sférou a praxou trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch vo vzťahu k problematike adaptívnej kapacity lesov na zmenu klímy a prevencie prírodných rizík, to všetko v spolupráci s medzinárodnými organizáciami a iniciatívami pôsobiacimi v tejto oblasti.
26. Ďalšej podpory cezhraničného monitoringu zdravotného stavu lesov a ďalšieho posilnenia iniciatív v oblasti monitoringu vitality vegetácie najmä s ohľadom na identifikáciu dlhodobých trendov.

III. Prepojiť národné a medzinárodné aktivity s cieľom pracovať smerom ku koordinovanému celoeurópskeho znalostného mechanizmu pre oblasť rizík, ktorým čelia lesy

27. Pracovať smerom ku koordinovanému celoeurópskeho znalostného mechanizmu pre oblasť rizík, ktorým čelia lesy. Formát fungovania tohto mechanizmu bude zadefinovaný prostredníctvom zadávacích podmienok, ktoré prijímú signatárske strany FOREST EUROPE, berúc do úvahy už existujúce mechanizmy a siete na európskej a sub-regionálnej úrovni, ako aj predpoklady potrebné na vytváranie synergii medzi jednotlivými aktivitami, generovanie pridanej hodnoty a vyhnutie sa duplicitne úsilia. Pri tvorbe zmienovaných zadávacích podmienok budú náležite zvážené atribúty ako stabilné financovanie pre takýto mechanizmus a potenciálna úloha národných kontaktných bodov, berúc pritom do úvahy nasledovné témy, *okrem iného*:
  - a. Najlepšie postupy založené na vede, ktoré sa použijú na informovanie tvorcov politik a praktických lesných hospodárov o tom, ako najlepšie posilniť odolnosť lesov a podporiť adaptačnú kapacitu v lesníckom sektore s cieľom manažovania rizík poškodenia lesov;
  - b. Cezhraničná spolupráca v oblasti manažmentu rizík poškodenia lesov s osobitným, i keď nie výhradným zameraním na škodlivé organizmy a ochorenia a lesné požiare;
  - c. Prevencia rizika a pripravenosť na poškodenie lesov s cieľom zvýšiť schopnosť zvládať budúce udalosti, charakterizované škodami na lesoch, a tým ponúkať asistenciu na celoeurópskej úrovni;

- d. Najlepšie postupy v oblasti včasnej reakcie a obnovy po poškodení s cieľom poskytovania relevantných informácií praktickým lesným hospodárom a rozhodovacej sfére po udalostiach, ktorých výsledkom je poškodenie lesov;
- e. Možnosti zlepšenej výmeny poznatkov s cieľom budovania odborných kapacít v oblasti manažmentu rizík poškodenia lesov;
- f. Zlepšené zdieľanie informácií o dopadoch zmeny klímy a prírodných rizikách, zmenách v podmienkach stanovišť, poškodených územiach, zasiahnutých typoch lesa a objemoch dreva, ako aj o dynamike populácií hmyzu, škodlivých organizmov a ochorení;
- g. Proaktívna interakcia s verejnosťou a médiami a šírenie informácií v dostupnom a vhodnom formáte.